

Danuta Jaskanis

Świątek-Strumiany, pow. Wysokie Mazowieckie

Informator Archeologiczny : badania 1, 286-288

1967

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

funkcji i formy przedmiotów, głównie części uzbrojenia np. jelce mieczy, okucia pochew i tuki oszczepów oraz rozmaite narzędzia żelazne i okucia narzędzi drewnianych. Z wytwórczością tych warsztatów wiązać można zapewne odkryte na arze 174 gromadne znalezisko przedmiotów żelaznych, takich jak okucia łopat, motyki, tzw. ogrybki i in. Natrafiono także na drugie gromadne znalezisko, składające się z surowca, monet i ozdób brązowych ukrytych przez właściciela, zapewne złotnika, w domostwie, pod kamieniem żarnowym. Obok tych materiałów przynoszących szereg interesujących danych odnośnie do rzemiosła ówczesnego uzyskano również dane dotyczące handlu, jak brązowa szalka do wagi i ciężarek bezmiana, a także liczne monety.

Miniony sezon badawczy przyniósł wyjątkowo liczne, jak na tamtejsze niekorzystne warunki przechowywania szczątków organicznych, materiały botaniczne i dendrologiczne, które rozszerzają naszą znajomość gospodarki rolnej uzupełniając znaną lepiej dotąd na podstawie licznych materiałów zoologicznych gospodarkę hodowlaną.

S U R A Z , pow. Łapy

patrz brąz

Ś W I Ę C K -

Muzeum Okręgowe w Białym-

S T R U M I A N Y ,

stoku

pow. Wysokie Mazowieckie

Badania prowadziła mgr Danuta Jaskenia, finansowało -
Muzeum Okręgowe w Białymstoku.

Tegoroczne prace na wczesnośredniowiecznym zespole osadniczym w Świątku - Strumianach z jednej strony były ostatnim etapem eksploracji samego grodziska - ośrodka kasztelanii, z drugiej zaś zapoczątkowały badania mające na celu poznanie charakteru i funkcji przygodowych osad otwartych.

Badania na grodzisku objęły północno-wschodnią część fosy II, usytuowanej na stoku naturalnej wysoczyzny otaczającej podmokłą pradolinę Broku. Wypełnisko fosy o szer. 8 m i głęb. do 3 m stanowiła intensywnie szaro-czarna ziemia przesycona miejscami drobnymi węglami drzewnymi, w której zalegały duże ilości fragmentów ceramiki XI/XII-XIII-wiecznej oraz kości zwierzęce.

W wykopach założonych w odległości 10 m od fosy II odkryto płaskie cmentarzysko szkieletowe. Przebadano obszar 225 m², na którym wystąpiły 73 groby (większość zniszczona) zalegające w trzech poziomach. Szkielety znajdowały się w stosunkowo płytkich jamach prostokątnych o wymiarach 2,20 m na 0,5 - 0,8 m, usytuowanych dłuższym bokiem na osi wschód - zachód.

Zaobserwowano konsekwentnie przestrzeganą zasadę rytuału pogrzebowego: zmarłych składano na wznak, głową na zachód. W większości grobów występowały fragmenty ceramiki oraz węgielki drzewne. Tylko 30 grobów wyposażonych było w ozdoby (kabłączki brązowe: duże esowate z cienkiego drutu i puste typu pomorsko-obodrzyckiego, brązowe zausznice zdobione sznurową plecionką z cienkiego druciku, szklane paciorki o różnych formach i barwach).

Przeprowadzone badania nie tylko ujawniły istnienie cmentarzyska związanego chronologicznie i kulturowo z grodziskiem, ale także pozwoliły uchwycić północny jego skraj, wyznaczony smugą ciemnej ziemi.

Cmentarzysko w Święcku-Strumianach tak w zakresie obrządku pogrzebowego, jak i elementów wyposażenia znajduje swój bliski odpowiednik w dużym, płaskim cmentarzysku szkieletowym z XII-XIII w. w Sypniewie pow. Maków Mazowiecki. Oba wchodzi w skład mało jeszcze poznanej grupy wczesnośredniowiecznych cmentarzysk z grobami bez obstaw kamiennych, związanych kulturowo z osadnictwem mazowieckim.

S Z C Z B C I N E K
(teren powiatu)

Katedra Archeologii Polaki
i Powszechnej Uniwersytetu
Adama Mickiewicza w Pozna-
niu

Badania prowadzili dr Jerzy Olozak, mgr Kazimierz Siuchniński z udziałem mgr Franciszka Lachowicza i mgr N. Zastowieckiego, finansował WKZ w Koszalinie.

Charakter badań: archeologiczna weryfikacja grodzisk (sondaże, badania powierzchniowe wraz z pełną dokumentacją rysunkową, fotograficzną i opisową) i penetracja powierzchniowa ich najbliższego zaplecza. Większość zweryfikowanych obiektów obronnych pochodzi z okresu wczesnośredniowiecznego.

Na podstawie danych z literatury przedmiotu, archiwów muzealnych i informacji badaczy miejscowych do prac weryfikacyjnych zakwalifikowano 39 obiektów obronnych uznawanych jako grodziska (z pominięciem 5 dalszych obiektów zbadanych już wcześniej metodą wykopaliskową - Kluczewo, Radaoz, stan. 1, 2, Stare Drawsko, stan. 1, 2). W wyniku przeprowadzonych badań